

Sygn. akt III AUa 475/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka SSO del. Andrzej Stasiuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2012 r. w Szczecinie

sprawy L. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 21 marca 2012 r. sygn. akt VII U 1505/11

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 475/12

UZASADNIENIE

Decyzją z 29.06.2011r. pozwany organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. - odmówił L. O. prawa do renty z tytułu niezdolności

do pracy, podnosząc okoliczność, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 16.05.2011r. stwierdziła u niego brak niezdolności do pracy, a nadto nie spełnił przesłanki, aby w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku posiadać co najmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Ubezpieczony w odwołaniu podniósł, że nie zgadza się z decyzją ZUS, gdyż posiada

5 lat pracy w ostatnim dziesięcioleciu i został zakwalifikowany na operację, a lekarze wyraźnie stwierdzili, że nie może pracować fizycznie.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i **podtrzymał argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji.**

W toku procesu organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie spełnił jeszcze jednej przesłanki, tj. aby niezdolność do pracy powstania nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresu ubezpieczenia (k.42 akt).

Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 21.03.2012 roku oddalił odwołanie.

Sąd I Instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

L. O., urodzony w dniu (...), legitymuje się łącznym okresem ubezpieczenia 28 lat, 10 miesięcy, 29 dni. W dniu 10 marca 2011 roku złożył wniosek o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W celu ustalenia stanu zdrowia i stopnia niezdolności do pracy ubezpieczonego Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy w oparciu, o które ustalił, że u ubezpieczonego rozpoznano:

1. zmiany zwyrodnieniowo - dyskopatyczne odcinka szyjnego kręgosłupa z zespołem bólowym i częściowym upośledzeniem funkcji,
2. zerwanie ścięgna głowy długiej mięśnia dwugłowego ramienia prawego,
3. stan po leczeniu stawu rzekomego II k. śródreżca prawego bez upośledzenia funkcji.

Stan zdrowia ubezpieczonego czyni go częściowo niezdolnym do pracy, okresowo od dnia 13 grudnia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku. Nadto, w związku z rozpoznanym zespołem bólowym w dniach 8-9 stycznia 2012r. wykonano u ubezpieczonego operację.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że z wiarygodnej opinii z dnia 11.01.2012r. zespołu biegłych lekarzy specjalistów z zakresu chirurgii dr n. med. G. W., ortopedii lek. spec. W. S., neurochirurgii dr n. med. S. J., neurologii: dr n. med. M. M. oraz medycyny pracy: dr n. med. J. A.) jednoznacznie wynika, iż ubezpieczony cierpi na zmiany zwyrodnieniowo - dyskopatyczne odcinka szyjnego kręgosłupa z zespołem bólowym i częściowym upośledzeniem funkcji, ma zerwane ścięgno głowy długiej mięśnia dwugłowego ramienia prawego, a także jest po leczeniu stawu rzekomego II k. śródreżca prawego, bez upośledzenia funkcji, które czynią go częściowo, okresowo niezdolnym do pracy od dnia 13 grudnia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku (tj. z uwzględnieniem zabiegu operacyjnego i koniecznej rekonwalescencji).

Sąd Okręgowy podniósł, że nie zostały jednak spełnione wszystkie ustawowe przesłanki, konieczne do ubiegania się o prawo do renty, określone w art. 57 ust. 1 pkt 2 zw.

z art. 58 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227, ze zmianami) - zwaną dalej ustawą emerytalną. Ubezpieczony bowiem w badanym okresie 10 lat poprzedzających powstanie niezdolności do pracy, tj. w okresie od 13 grudnia 2001 roku, nie posiada wymaganych 5 lat ubezpieczenia (vide raport ustalenia uprawnień do świadczenia, akta ZUS, plik II, k. 17). Nie posiada także 5 lat stażu ubezpieczeniowego w dziesięcioletnim okresie, licząc od daty złożenia wniosku o rentę. Stopień stwierdzonej niezdolności do pracy oraz łączny okres ubezpieczenia nie uzasadniają zaś zniesienia wskazanej przesłanki stażu ubezpieczeniowego. Byłoby to możliwe wówczas, gdyby ubezpieczony legitymował się łącznie stażem 30 lat okresów składkowych (od 23 września 2011 roku, do tej daty okresem 25 lat ubezpieczenia) oraz był osobą całkowicie niezdolną

do pracy. Ubezpieczony jednak jest tylko częściowo niezdolny do pracy i legitymuje się okresem składkowym wynoszącym 28 lat, 10 miesięcy, 29 dni. Nawet gdyby przyjąć, że w sprawie należy zastosować poprzednio obowiązujące przepisy, tj. przed datą wejścia w życie ustawy zmieniającej, to do ubezpieczonego należałoby odnosić wymóg 25 lat ubezpieczenia, w związku z wydaniem decyzji przed dniem 23 września 2011 roku, to także i w tym przypadku nie jest spełniona konieczna przesłanka w postaci całkowitej niezdolności do pracy.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zaskarżył w całości L. O. wnosząc o jego zmianę poprzez przyznanie dochodzonego prawa. Apelujący podniósł, że nie zgadza się z ustaleniem, że nie ma pełnych 5 lat stażu ubezpieczeniowego oraz, że niezdolność do pracy nie powstała w okresie zatrudnienia, zwłaszcza, że w 2009r. pracował w ramach prac interwencyjnych i przez okres 6 miesięcy przebywał na zwolnieniu chorobowym w związku z czym wystąpił z wnioskiem rentowym i lekarz orzecznik ZUS stwierdził wówczas, że jest on całkowicie niezdolny do pracy.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja ubezpieczonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wyprowadził z nich należycie uzasadnione wnioski, które następnie stały się podstawą do wydania orzeczenia przez Sąd Apelacyjny bez potrzeby ich uzupełniania bądź korygowania. Sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i prawidłowo też ustalił stan faktyczny sprawy. Sąd I Instancji wskazał dowody, w oparciu o które zrekonstruował stan faktyczny, dokonał ich oceny przez pryzmat wiarygodności i mocy dowodowej, nie przekraczając przy tym zasady swobodnej sędziowskiej oceny dowodów. Sąd meriti wyjaśnił podstawę prawną zapadłego rozstrzygnięcia. Należy zaznaczyć, że przeprowadzone dowody z dokumentacji medycznej oraz opinii biegłych sądowych, jednoznacznie wskazywały na częściową niezdolność ubezpieczonego do pracy, okresowo od 13.12.2011r. i okoliczność ta pozostaje niesporna. Ubezpieczony nie spełnił jednak pozostałych ustawowych przesłanek, niezbędnych do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zgodnie bowiem z art. 57 ust. 1 ustawy emerytalnej renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy,
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
3. niezdolność do pracy powstała w okresie ubezpieczenia (zatrudnienia, a po rozwiązaniu stosunku pracy jeszcze w okresie pobierania zasiłku chorobowego) albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu.

Na podstawie art. 58 ust. 1 cyt. ustawy warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2 ppkt 5 tej ustawy osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Zgodnie z art. 58 ust. 2 cyt. ustawy okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia

- przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub

- przed dniem powstania niezdolności do pracy.

W myśl art. 58 ust. 2 zdanie 2 cyt. ustawy do dziesięcioletniego okresu nie wlicza się jednak okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Jak wynika z treści apelacji i pisma uzupełniającego apelujący zarzucił, że stał się niezdolny do pracy jeszcze przed 13.12.2011r., tj. przed datą niezdolności wskazaną przez biegłych sądowych lekarzy, i na poparcie tego twierdzenia powołał się

na orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 19.01.2010r., wydane w poprzednim postępowaniu rentowym, z którego wynikała ocena całkowitej, okresowej niezdolności

do pracy do dnia 30.09.2010r. Orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 19.01.2010r. zostało jednak zweryfikowane przez komisję lekarską ZUS, która nie podzieliła stanowiska lekarza orzecznika ZUS i w orzeczeniu z dnia 02.02.2010r. podała, że ubezpieczony nie był niezdolny do pracy. W postępowaniu sądowym, jakie toczyło się wskutek odwołania ubezpieczonego od decyzji odmawiającej mu prawa do renty Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 29.09.2010r. oddalił odwołanie ubezpieczonego, bowiem nie był on osobą niezdolną do pracy (vide wyrok z uzasadnieniem ze sprawy o sygn. VII U 289/10, k. 130-134 pliku I a.r.). Również w niniejszym postępowaniu, biegli sądowi zgodnie stwierdzili, że stan zdrowia ubezpieczonego przed datą 13.12.2011r. nie uprawnia dla sformułowania oceny o niezdolności do pracy. Niezdolność do pracy, biegli sądowi powiązali z dyskopatią szyjną

i prawostronną radikulopatią, zaś okres tej niezdolności ustalili do dnia 31.12.2012r. w związku z planowaną na styczeń 2012r. operacją i okresem potrzebnym do rehabilitacji oraz powrotu do zdrowia. Zdaniem Sądu Apelacyjnego opinia biegłych sądowych stanowi przydatny i wiarygodny materiał dowodowy. Występujący w niniejszej sprawie biegli wydali opinię po uprzednim zebraniu wywiadu, przeprowadzeniu badania przedmiotowego, zapoznaniu się z aktami niniejszej sprawy i zgromadzoną dokumentacją medyczną. Biegli opiniujący w sprawie ponadto legitymują się wysokimi kwalifikacjami zawodowymi w specjalnościach medycznych adekwatnych do zgłoszonych i rozpoznanych u ubezpieczonego schorzeń. Biegli udzielili wyczerpujących wyjaśnień, a ich wnioski były spójne, logiczne oraz przekonujące. Wyjaśnili dlaczego uznali L. O. za osobę niezdolną do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi pracownika fizycznego, bez wyuczonego zawodu, lecz po przyuczeniu na kursie malarza tapeciarsza. Nie można przy tym pominąć opisu wyniku badania TK z dnia 15.07.2009r., gdzie wskazano, że mimo spłycenia lordozy szyjnej i zmian zwyrodnieniowych u ubezpieczonego na poziomie kręgow od C2 do C7 nie wykryto cech ciasnoty wewnątrzkanalowej (vide wynik badania z k. 54 akt medycznych) i dopiero później stwierdzono - w związku z zespołem bólowym kręgosłupa odcinka szyjnego i lędźwiowego na tle zmian zwyrodnieniowych - niezdolność do pracy czasową w okresach zaostrzenia, oznaczającą tylko możliwość uzyskania zwolnienia lekarskiego (vide opinia specjalistyczna lekarza konsultanta z dnia 31.03.2011r. k. 57-59 akt medycznych). Choć z zaświadczenia lekarskiego z dnia 25.02. – 28.02.2011r. wynika, że ubezpieczony został zakwalifikowany na operację, to jednak zaplanowano ją dopiero na sierpień 2011r. (vide zaświadczenie, k. 52 akt medycznych), a zatem odległy termin, co wskazuje, że stan zdrowia ubezpieczonego nie był aż tak poważny, aby wymagał natychmiastowej interwencji chirurgicznej, ewentualnie w trybie pilnym. Twierdzenia ubezpieczonego o powstaniu niezdolności do pracy we wcześniejszym okresie są jedynie polemiką z opinią lekarzy specjalistów, która nie znajduje poparcia w dokumentacji medycznej.

Należy mieć również na uwadze fakt, że ostatni okres ubezpieczenia zakończył się w przypadku ubezpieczonego w dniu 16.12.2009r. (k. 109, plik I a.r., k. 17 plik II, a.r.). Stwierdzona u ubezpieczonego niezdolność do pracy, istniejąca od 13.12.2011r., nie powstała zatem ani w okresie ubezpieczenia, ani w przeciągu 18 miesięcy od ustania tego okresu (art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej). Jest to wystarczająca podstawa do odmowy przyznania prawa do świadczenia rentowego.

Odnośnie jednak jeszcze jednej przesłanki, tj. przewidzianej w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, również i tej ubezpieczony nie spełnił. Należy bowiem wyjaśnić,

że w dacie powstania niezdolności do pracy ubezpieczony miał ukończone 30 lat i tym samym powinien posiadać łącznie co najmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych (art. 58 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy). Okres 5 lat winien zaś przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę z 10.03.2011r. lub przed

dniem powstania niezdolności do pracy, tj. od 13.12.2011r. Ubezpieczony jednak nie legitymuje się 5 letnim stażem ubezpieczeniowym, gdyż licząc wstecz od daty złożenia wniosku rentowego

(od 10.03.2011r. do 10.03.2001r.) ma wykazane jedynie 4 lata, 8 miesięcy i 3 dni okresów składkowych i nieskładkowych (vide wykaz ogólnego przebiegu zatrudnienia z k. 17, pliku II a.r.), a licząc wstecz od jeszcze późniejszej daty, tj. powstania niezdolności do pracy, ubezpieczony tym bardziej nie uzyskał wymaganych co najmniej 5 lat okresów składkowych

i nieskładkowych, bowiem po 16.12.2009r. nie miał już żadnego udokumentowanego okresu ubezpieczeniowego, a przed tą datą nie miał pełnej ciągłości ubezpieczeniowej. Nie został zatem spełniony wymóg posiadania co najmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w myśl wyżej powołanych przepisów art. 57 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 58 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 ustawy emerytalnej. Należy wyjaśnić, że co prawda ubezpieczony był zarejestrowany w urzędzie pracy i miał status osoby bezrobotnej, lecz z powodu braku prawa do zasiłku dla bezrobotnych, zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 7 pkt 12 ustawy emerytalnej, okresu tego nie można zaliczyć do stażu ubezpieczeniowego.

Jak wynika z powyższego L. O. nie spełnił wszystkich łącznie ustawowych warunków, niezbędnych dla uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Słusznie zatem Sąd pierwszej instancji stwierdził brak podstaw do przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Renta z tytułu niezdolności do pracy nie jest bowiem świadczeniem socjalnym, a jej przyznanie jest możliwe dopiero po spełnieniu wszystkich, a nie tylko niektórych, ustawowych przesłanek o jakich mowa w art. 57 ust. 1 cyt. ustawy.

Mając na uwadze przedstawioną argumentację Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, o czym orzekł w sentencji.

SSA Barbara Białecka SSA Anna Polak SSO del. Andrzej Stasiuk